

Ecologisch werkprotocol Sportpark Hoornseveld, Zaandam

Opdrachtgever: Gemeente Zaanstad
De heer C. Fleur
Stadhuisplein 100
1506 MZ ZAANDAM

Projectnummer: 204580

Versienummer: 1.0

Plaats, datum: Nieuwegein, 10 februari 2021

Auteur: S. Lange, MSc.

Paraaf:

Controleur: G. Kalkman, BSc.

Paraaf:

Inhoudsopgave

	pagina
1 Inleiding	3
1.1 Aanleiding en Doel	3
1.2 Ecologische begeleiding	3
1.3 Wettelijk kader	5
1.4 Leeswijzer.....	5
2 Plangebied en Werkzaamheden.....	6
3 Beschermd soorten.....	8
4 Ecologische Werkprotocollen.....	9
4.1 Ecologisch werkprotocol kap bomen	10
4.2 Ecologisch werkprotocol aanleg dam watergang algemeen voorkomende soorten	11
4.3 Ecologisch werkprotocol aanleg damwand met fauna uittreedplaats watergang algemeen voorkomende soorten.....	12
4.5 Ecologisch werkprotocol aanleg beschoeiing watergang algemeen voorkomende soorten.....	13
5 Communicatie	14
Bijlage 1	1
Bijlage 2.....	3

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en Doel

Dit werkprotocol is opgesteld naar aanleiding van uw aanvraag op 27 augustus 2020. Ten behoeve van het verwijderen van bomen, het plaatsen van oeverbescherming en een damwand bij Sportpark Hoornseveld te Zaandam is een ecologisch werkprotocol gewenst.

Ten behoeve van de herontwikkeling van het sportpark is in 2018 een QuickScan Flora en Fauna uitgevoerd. Hieruit bleek dat de projectlocatie geschikt is voor (zwaar) beschermde soorten. De soorten die mogelijk in het gebied voorkomen en waarvoor extra onderzoek is verricht zijn vleermuizen (dit ten behoeve van het slopen van de gebouwen). Uit dit onderzoek blijkt dat bebouwing geen functie als vleermuisverblijf heeft, op de publieke tribune na. Na ontvangst van de ontheffing voor de sloop van de tribune zijn alle mitigerende en compenserende maatregelen getroffen. In de directe omgeving van de bebouwing bevinden zich foerageer- en vlieggebieden. Echter met de geplande werkzaamheden zullen deze niet verstoord worden.

Uit het onderzoek is duidelijk geworden dat de aanwezigheid van algemeen voorkomende soorten zeer aannemelijk is. Ter bescherming van deze soorten en conform de zorgplicht wordt een ecologisch werkprotocol opgesteld. Een goede ecologische begeleiding voorkomt dat beschermde flora en fauna onnodig wordt verstoord of gedood. De ecologen bespreken vooraf de geplande werkzaamheden en denken mee tijdens de uitvoering van werkzaamheden om overtredingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen.

Het doel van dit werkprotocol is het vastleggen en daarmee documenteren van de manier waarop bij uitvoering van werkzaamheden rekening wordt gehouden met aanwezige beschermde soorten flora en fauna. Daarnaast zorgt het ecologisch werkprotocol voor het voldoende instrueren van eigen medewerkers en/of partijen die in opdracht van de initiatiefnemers de werkzaamheden uitvoeren.

1.2 Ecologische begeleiding

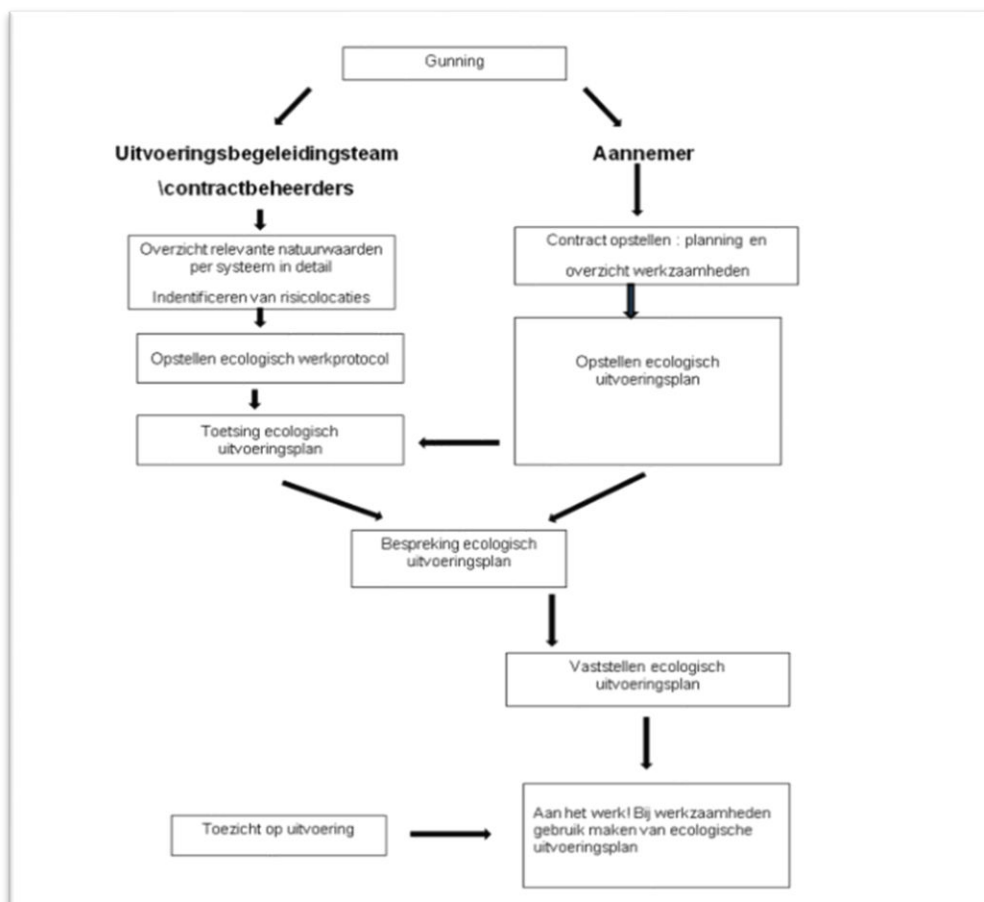
Ecologische begeleiding zorgt ervoor dat de aannemer – zonder overtreding van de Wet natuurbescherming – het werk gewoon kan blijven uitvoeren. Wanneer voldoende rekening wordt gehouden met de aanwezige (beschermde) soorten en als de adviezen van de ecooloog tijdig worden opgevolgd blijkt het werken in ecologisch gevoelige gebieden zelden een probleem. Wanneer ecologische begeleiding een verplichting is vanuit de Wet natuurbescherming is het vaak noodzakelijk vooraf een ecologisch werkprotocol op te laten stellen.

Het werkprotocol geeft een beschrijving van de maatregelen die in het veld moeten worden uitgevoerd. Daaronder vallen bijvoorbeeld maatregelen die voorafgaand aan de start van de werkzaamheden nodig zijn. Bovendien worden extra maatregelen beschreven die tijdens de werkzaamheden nodig zijn ten aanzien van bepaalde soorten, zoals voor het vermijden van broedgevallen van vogels. Daarbij zullen waar nodig instructies worden opgenomen die van belang zijn voor de uitvoerders. Op basis van de werkprotocollen wordt door de aannemer een ecologisch uitvoeringsplan opgesteld. Toetsing van het plan en toezicht op de uitvoering wordt verzorgd door het uitvoeringbegeleidingsteam/contractbeheerders. In het onderstaande stappenplan is het proces verder uitgewerkt. In Tabel 1 en Figuur 1 is deze schematisch weergegeven.

Het werkprotocol wordt gemaakt op basis van de gedragscode, welke uitgaat van een algemene situatie die echter in de praktijk een nadere afstemming vergt. Bij deze afstemming wordt gebruik gemaakt van ervaringen die zijn opgedaan met vergelijkbare projecten.

Tabel 1: Beschrijving van het stappenplan ten aanzien van het ecologische uitvoeringsplan

Stap 1: Gunning van opdracht door de opdrachtgever aan de aannemer.	Opdrachtgever
Stap 2: Aannemer maakt detailplanning (contract). De werkzaamheden worden in ruimte en in tijd zo nauwkeurig mogelijk omschreven en ingepland.	Aannemer
Stap 3: Op basis van detailplanning wordt door aannemer een ecologisch uitvoeringsplan opgesteld.	Aannemer
Stap 4: Toetsing van ecologisch uitvoeringsplan.	Uitvoeringsbegeleidingsteam/ contractbeheerders
Stap 5: In overleg tussen contractbeheerders en aannemer wordt ruim voorafgaand aan de start van de werkzaamheden een bijeenkomst gepland. Planning en werkwijze worden besproken; Risico-locaties en eventuele knelpunten ten aanzien van de Wet Natuurbescherming worden besproken.	Aannemer en uitvoeringsbegeleidingsteam/ contractbeheerders
Stap 6: Aannemer stelt op basis van werkzaamheden van aanvulling en opmerkingen uit bespreking het ecologisch uitvoeringsplan vast.	Aannemer
Stap 7: Aan het werk! Bij werkzaamheden gebruikmaken van het ecologisch uitvoeringsplan.	Aannemer
Stap 8: Tijdens de aanlegperiode wordt toezicht gehouden op de juiste uitvoering van de werkzaamheden.	Contractbeheerders

Figuur 1 Beschrijving van het stappenplan ten aanzien van het ecologische uitvoeringsplan.

1.3 Wettelijk kader

Ontheffing Wet Natuurbescherming

Om te voorkomen dat er conflicten optreden tussen werkzaamheden en de wetgeving moet bij overtredingen van de verbodsbepalingen een ontheffing van de wet natuurbescherming worden aangevraagd. In de ontheffing kunnen tevens voorwaarden worden gesteld voor de manier waarop werkzaamheden moeten worden uitgevoerd. Het betreft onder meer de zorgplicht, die voor alle soorten geldt.

Zorgplicht

De Zorgplicht gebiedt een zorgvuldige omgang met alle soorten, zowel beschermde als niet-beschermde soorten. Volgens de Zorgplicht dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te worden voorkomen dat schade aan planten en dieren optreedt (zoals verstoren, verwonden, doden en verstoring van het leefgebied).

1.4 Leeswijzer

In deze rapportage worden in hoofdstuk 2 de werkzaamheden van het project uitgelegd. In hoofdstuk 3 wordt ingegaan op de beschermde soorten die zijn aangetroffen in het plangebied. Hierin zijn ook de relevante ecologische informatie opgenomen. Vanuit deze eisen zijn de ecologische werkprotocollen opgesteld (hoofdstuk 4), die bij de werkzaamheden worden toegepast.

2 Plangebied en Werkzaamheden

Het plangebied ligt in het noordoosten van Zaandam en wordt aan de oost en zuidkant ingesloten door de A8 en A7. Aan de noordelijke kant van het sportpark loopt de Spoorstoot. De westelijke kant van het park wordt ingesloten door de Gouw. Het sportpark bestaat uit diverse sportvelden met gebouwencomplexen. In Figuur 2 hieronder is de projectlocatie weergegeven

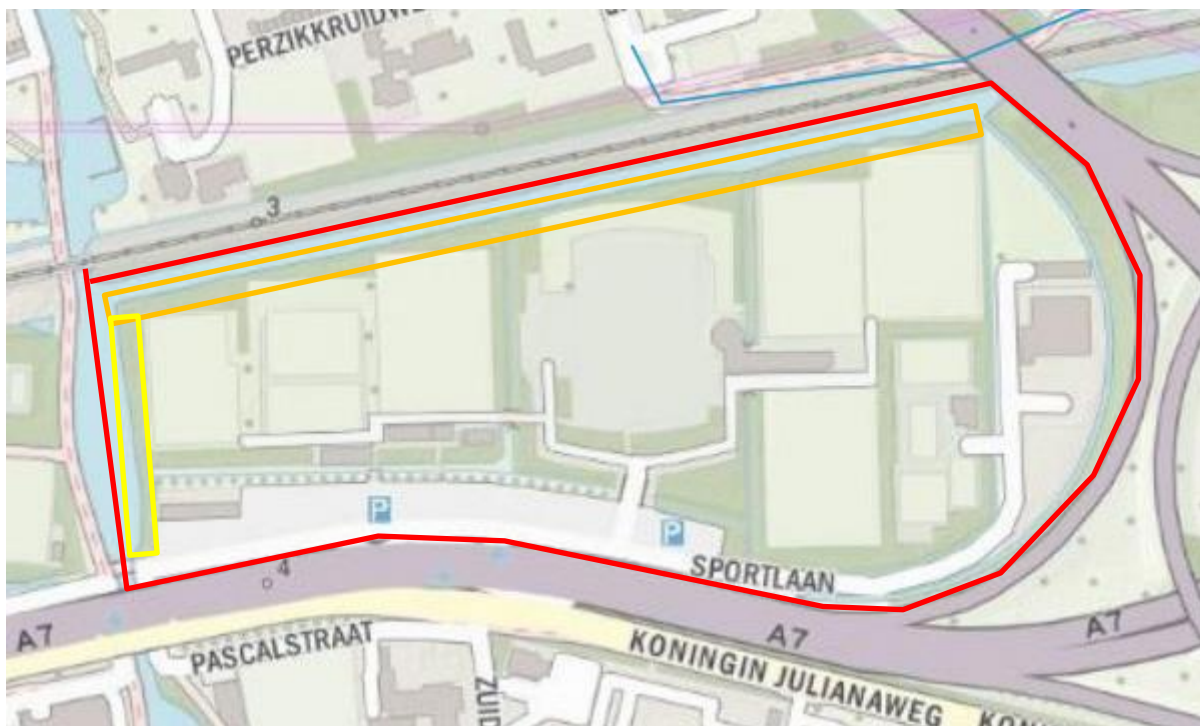
Ten behoeve van de herontwikkeling van Sportpark Hoornseveld te Zaandam worden een drietal werkzaamheden uitgevoerd:

1. Het kappen van bomen langs de Spoorstoot;
2. Vervangen bestaande beschoeiing voor vingergelaste damwand langs de Spoorstoot;
3. Plaatsen Zaanse beschoeiing voor bestaande beschoeiing langs de Gouw.

Aan de noordelijke zijde van het sportpark (oranje omlijning Figuur 2) zal een nieuw damwand worden geplaatst. Met het plaatsen van de damwand worden er tevens zeven fauna uittreedplaatsen gemaakt. Voor details van de damwand zie bijlage 1.

Het plaatsen van nieuwe beschoeiing langs de Gouw zal plaatsvinden in de geel omlijnde watergang (Figuur 2). Voor details van het beschoeiingsplaten zie bijlage 1.

In Figuur 3 staat een voorlopig voorstel voor de herinrichting van het sportpark.

Figuur 2 Projectlocatie Sportveld Hoornseveld te Zaandam (rood). Vervangen damwand (oranje kader), plaatsen nieuwe beschoeiing (gele kader). Bron Atlas Leefomgeving.

Figuur 3 Voorlopig voorstel nieuwe situatie Sportveld Hoornseveld te Zaandam.

3 Beschermde soorten

Ten behoeve van de ecologische begeleiding is in 2018 ecologisch veldonderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt, dat binnen en rond het Sportpark Hoornseveld door de Wet natuurbescherming beschermde soorten niet zijn uit te sluiten. De watergangen in het plangebied zijn een geschikt habitat voor meerdere algemeen voorkomende soorten. Tevens is de locatie geschikt als foerageergebied voor zwaar beschermde vleermuizen.

Beschermde soorten die op basis van de vingerende wetgeving, de Wet natuurbescherming (2017), een beschermde status hebben en die op basis van het bureau- en veldonderzoek in het projectgebied verwacht worden zijn weergegeven in Tabel 2. Nader onderzoek heeft uitgewezen welke soorten uitgesloten kunnen worden.

Tabel 2: Beschermd op basis van de Wet natuurbescherming

Soortgroep	Soort	Aanwezig	Potentieel voorkomend	Uitgesloten
Zoogdieren	Vleermuizen, algemeen voorkomende soorten	Ja	Ja	Nee
Vissen	Algemeen voorkomende soorten	Ja	Ja	Nee
Amfibieën	Algemeen voorkomende soorten	Ja	Ja	Nee
Reptielen	Algemeen voorkomende soorten	Ja	Ja	Nee
Broedvogels	Algemeen voorkomende soorten	Ja	Ja	Nee

4 Ecologische Werkprotocollen

Op basis van het veldonderzoek en de bevindingen van het voorgaand onderzoek is een risicoanalyse opgesteld.

Uit de risicoanalyse blijkt dat wanneer geen voorzorgsmaatregelen worden getroffen, er sprake zal zijn van conflicten met de Wet natuurbescherming. Deze conflicten vormen een risico voor de voortgang van het plaatsen van de damwand en nieuwe beschoeiing en het verwijderen van bomen. Om de risico's te voorkomen, dient te worden gewerkt volgens de werkprotocollen.

Op grond van verplichtingen volgens de Wet natuurbescherming, dient de uitvoering van de werkzaamheden ter plaatse van Sportpark Hoornseveld te voldoen aan de voorwaarden vanuit de Wet natuurbescherming (onder andere Zorgplicht);

Het ecologisch werkprotocol dient op de locatie aanwezig te zijn en onder de betrokken werknemers bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform het ecologisch werkprotocol te worden uitgevoerd.

De werkzaamheden die ecologisch van belang zijn betreffen:

1. Ecologisch werkprotocol kap bomen en struiken;
2. Ecologisch werkprotocol aanleg dam met duiker (optioneel);
3. Ecologisch werkprotocol aanleg damwand;
4. Ecologisch werkprotocol aanleg beschoeiing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden zal een ecooloog de watergang controleren op aanwezigheid van vissen en andere algemeen voorkomende soorten. Tevens zal er dan een inspectie plaatsvinden van de te kappen bomen op aanwezigheid van vleermuiskasten en/of aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in de bomen. Indien nodig zullen zij de vleermuiskasten verplaatsen naar een geschikte boom die niet gekapt hoeft te worden.

4.1 Ecologisch werkprotocol kap bomen

Te verwachten soorten: broedvogels, vleermuizen
Voorwaarden: Wet natuurbescherming, zorgplicht

Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Kap bomen met jaarrond beschermde nesten	yellow	yellow	red	red	red	red	red	yellow	yellow	yellow	yellow	yellow
Vleermuizen	red	red	red	red	red	red	red	red	yellow	yellow	red	red
	Werkzaamheden uitvoeren volgens voorwaarden en stappen 1 tot en met 5											
	Kapwerkzaamheden niet in broedseizoen (15 maart tot 15 juli)											

Vorbereiding

- Stap 1:** Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een planning en uitvoeringsplan gemaakt (aannemer).
Stap 2: In overleg met contractbeheerders wordt de planning en werkwijze besproken en getoetst (aannemer en contractbeheerders). Inclusief een overzicht van de te kappen bomen.
Stap 3: Controleren locatie op aanwezigheid broedvogels en vleermuiskasten (ecoloog).
Stap 4: Indien vleermuiskasten aan de te kappen bomen zijn bevestigd moeten deze worden verplaatst naar de dichtstbijzijnde boom die niet worden verwijderd (ecoloog).

Uitvoering

- Stap 5:** Na de kapwerkzaamheden worden de gekapte bomen en takkenbossen direct van de locatie verwijderd (aannemer).

4.2 Ecologisch werkprotocol aanleg dam watergang algemeen voorkomende soorten

Te verwachten soorten: Vissoorten, Amfibieën, Reptielen, Broedvogels

Voorwaarden: Wet natuurbescherming, Zorgplicht

Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aanleg dam en duiker												
	Aanleg dam en duiker niet uitvoeren in voortplantingsperiode van vissen											
	Werkzaamheden uitvoeren volgens voorwaarden en stappen 1 tot en met 7											
Voorwaarden:												
Aanleg wordt uitgevoerd in vorstvrije perioden												
Verbinding met andere watergang handhaven door (eco)duiker												
Voorwaarden broedvogels:												
Voor werkzaamheden binnen periode 15 maart tot 15 juli locatie vooraf ongeschikt maken voor broedvogels door verstoring of maaien												

Voorbereiding

Voor de dam met duiker dient gebruik te worden gemaakt van een buis met een zo groot mogelijke diameter. De voorkeur gaat uit naar een horizontaal liggende duiker met een binnendiameter van circa 1 m, die zodanig wordt gelegd (zover mogelijk), dat twee-derde deel van de duiker onder en een-derde deel boven het wateroppervlak ligt. Dat biedt watergebonden soorten een goede kans dat die duiker een functionele verbinding vormt tussen de delen van de watergang aan weerszijden daarvan.

Voor de aan- en afvoer van materiaal zoveel mogelijk één route gebruiken.

Stap 1: Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een planning en uitvoeringsplan gemaakt (aannemer).

Stap 2: In overleg met contractbeheerders wordt de planning en werkwijze besproken en getoetst (aannemer en contractbeheerders).

Stap 3: Controleren locatie op aanwezigheid broedvogels, algemeen voorkomende soorten (ecoloog).

Stap 4: Verwijderen bomen en ander groen voor doorgang machines (volgens protocol beschreven in 4.1).

Uitvoering

Stap 5: De duiker rustig op locatie te water laten, zodat vissen en andere dieren kunnen wegvlugten (aannemer).

Stap 6: Bij opbrengen van grond in het midden van de duiker beginnen en vanuit het midden naar de zijkant van de duiker werken (aannemer).

Stap 7: Eventueel vrijkomende grond/bagger wordt naast de watergang gedeponeed en wordt gecontroleerd op aanwezige dieren. Deze worden vervolgens teruggeplaatst in de watergangbuiten de invloedssfeer van de werkzaamheden (aannemer).

4.3 Ecologisch werkprotocol aanleg damwand met fauna uittreedplaats watergang algemeen voorkomende soorten

Te verwachten soorten: Vissoorten, Amfibieën, Reptielen, Broedvogels

Voorwaarden: Wet natuurbescherming, Zorgplicht

Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aanleg damwand												
	Aanleg damwand niet uitvoeren in voortplantingsperiode van vissen											
	Werkzaamheden uitvoeren volgens voorwaarden en stappen 1 tot en met 5											
Voorwaarden:												
Aanleg wordt uitgevoerd in vorstvrije perioden												
Verbinding met andere watergang handhaven door (eco)duiker												
Voorwaarden broedvogels:												
Voor werkzaamheden binnen periode 15 maart tot 15 juli locatie vooraf ongeschikt maken voor broedvogels door verstoring of maaien												

Vorbereiding

Voor de aan- en afvoer van materiaal zoveel mogelijk één route gebruiken.

Stap 1: Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een planning en uitvoeringsplan gemaakt (aannemer).

Stap 2: In overleg met contractbeheerders wordt de planning en werkwijze besproken en getoetst (aannemer en contractbeheerders).

Stap 3: Controleren locatie op aanwezigheid broedvogels, algemeen voorkomende soorten (ecoloog).

Stap 4: Verwijderen bomen en ander groen voor doorgang machines (volgens protocol beschreven in 4.1).

Uitvoering

Stap 4: Werkzaamheden in één richting uitvoeren, zodat vissen en andere dieren kunnen wegvlugten (aannemer).

Stap 5: Eventueel vrijkomende grond/bagger wordt naast de watergang gedeponeed en wordt gecontroleerd op aanwezige dieren. Deze worden vervolgens teruggeplaatst in de watergangbuiten de invloedssfeer van de werkzaamheden (aannemer).

4.5 Ecologisch werkprotocol aanleg beschoeiing watergang algemeen voorkomende soorten

Te verwachten soorten: Vissoorten, Amfibieën, Reptielen, Broedvogels

Voorwaarden: Wet natuurbescherming, Zorgplicht

Periode	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Aanleg damwand												
	Aanleg beschoeiing niet uitvoeren in voortplantingsperiode van vissen											
	Werkzaamheden uitvoeren volgens voorwaarden en stappen 1 tot en met 5											
Voorwaarden:												
Aanleg wordt uitgevoerd in vorstvrije perioden												
Voorwaarden broedvogels:												
Voor werkzaamheden binnen periode 15 maart tot 15 juli locatie vooraf ongeschikt maken voor broedvogels door verstoring of maaien												

Vorbereiding

Voor de aan- en afvoer van materiaal zoveel mogelijk één route gebruiken.

Stap 1: Voorafgaand aan de werkzaamheden wordt een planning en uitvoeringsplan gemaakt (aannemer).

Stap 2: In overleg met contractbeheerders wordt de planning en werkwijze besproken en getoetst (aannemer en contractbeheerders).

Stap 3: Controleren locatie op aanwezigheid broedvogels, algemeen voorkomende soorten (ecoloog).

Stap 4: Verwijderen bomen en ander groen voor doorgang machines (volgens protocol beschreven in 4.1).

Uitvoering

Stap 4: Werkzaamheden in één richting uitvoeren, zodat vissen en andere dieren kunnen wegvluchten (aannemer).

Stap 5: Eventueel vrijkomende grond/bagger wordt naast de watergang gedeponneerd en wordt gecontroleerd op aanwezige dieren. Deze worden vervolgens teruggeplaatst in de watergangbuiten de invloedssfeer van de werkzaamheden (aannemer).

5 Communicatie

Contactpersonen en gegevens

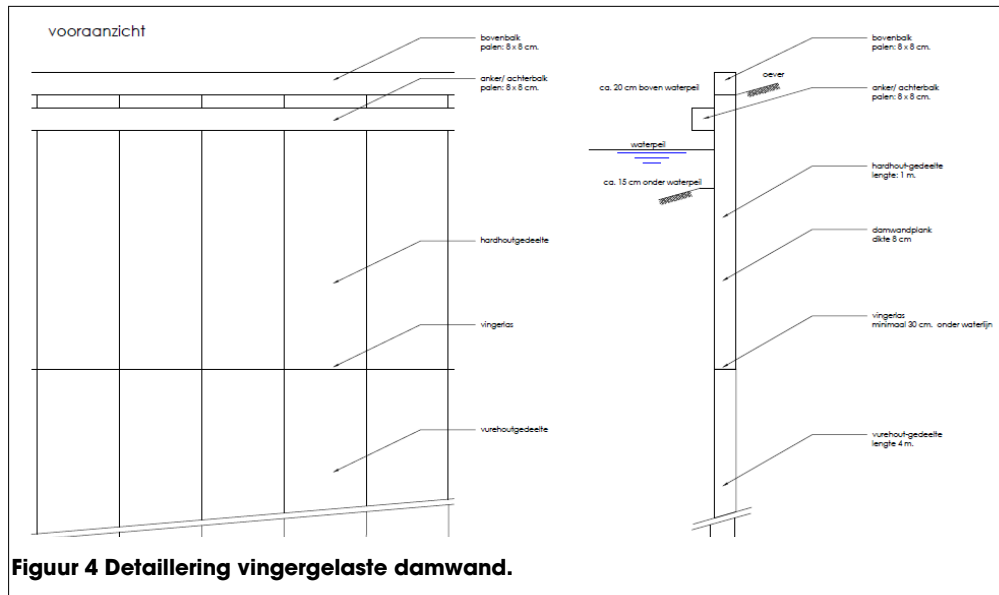
Voor een effectieve ecologische begeleiding is het essentieel dat de lijnen tussen opdrachtgever, aannemers en ecologen kort zijn. Hiervoor is een vast en klein projectteam geformeerd, met vaste contactpersonen en projectleiders, die steeds dezelfde mensen in het veld aansturen. Bij vragen of problemen die de aannemer tegenkomt kan contact worden gezocht met uitvoeringsbegeleidingsteam/contractbeheerders. Van belang is om bij afwijkingen in de planning of werkzaamheden direct contact op te nemen met uitvoeringsbegeleidingsteam/contractbeheerders.

Verslaglegging

Er zal regelmatig een voortgangsrapportage van de werkzaamheden door BK Bouw & Milieuadvies (BK) worden opgesteld, waarin de uitgevoerde activiteiten worden geëvalueerd. Hierin wordt een overzicht gegeven van de ecologische begeleiding en kosten. Van belang hierbij is dat de planning en uitvoering van de werkzaamheden bekend zijn bij BK.

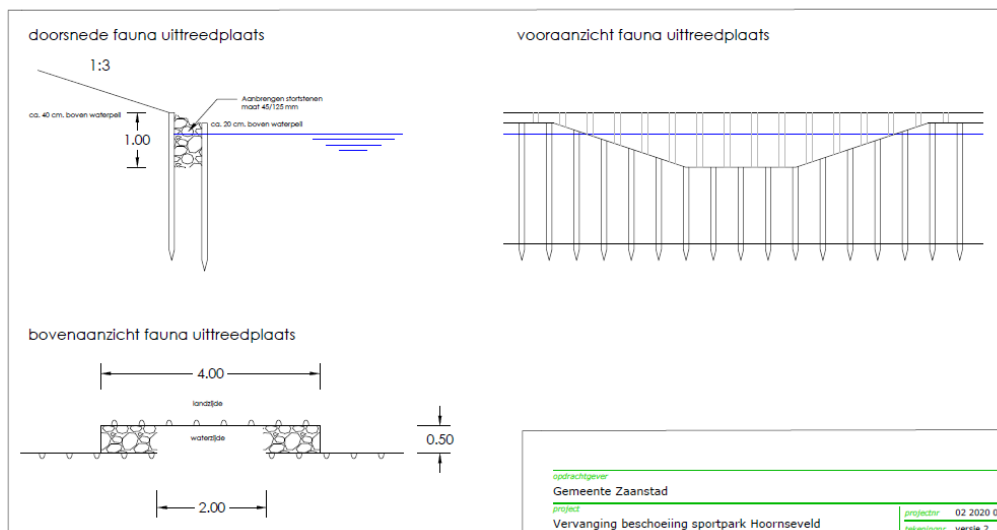
Bijlage 1 Tekeningen werkzaamheden

Detailtering vingergelaste damwand - schaal 1:10

Figuur 4 Detailtering vingergelaste damwand.

Detailtering fauna uitreedplaats - schaal 1:50

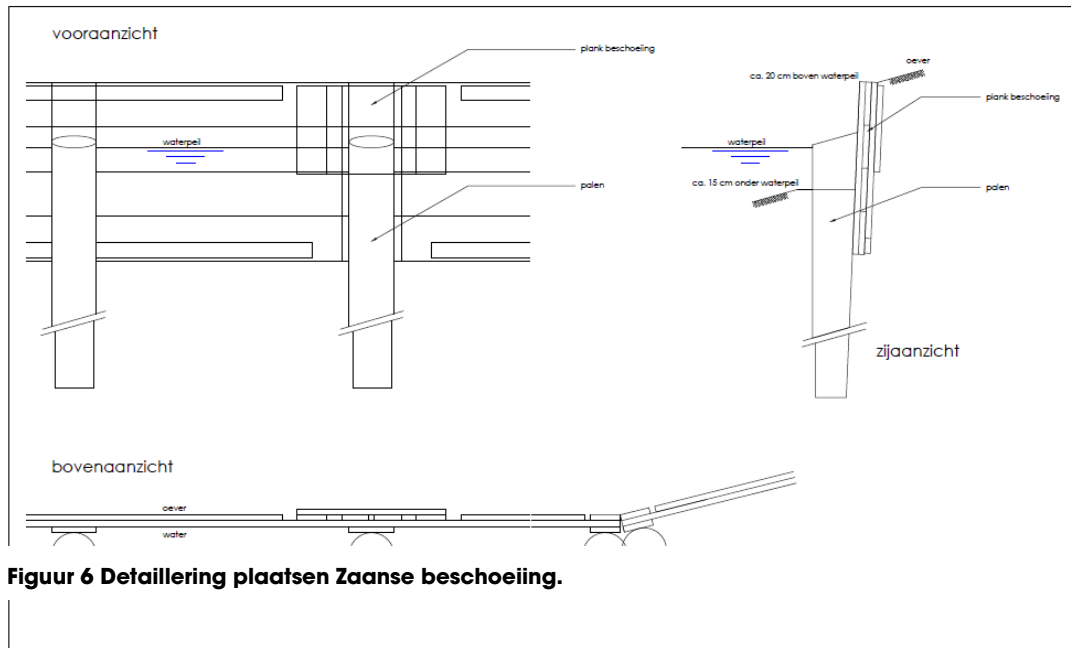

Figuur 5 Detailtering fauna uitreedplaats.

Green

opdrachtgever		projectnr	02 2020 02
Gemeente Zaanstad		tekeningnr	versie 2
project		ontwerper	nvt
Vervanging beschoeiing sportpark Hoornseveld		loc	01 van 01
		tekend	MB
		plaatnr	-

Detailtering Zaanse beschoeiing - schaal 1:10

Figuur 6 Detailtering plaatsen Zaanse beschoeiing.

Bijlage 2   Registratieformulier flora- en fauna